

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕР
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - Габрово“

**ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ГАБРОВО ПРЕЗ
2025 ГОДИНА**

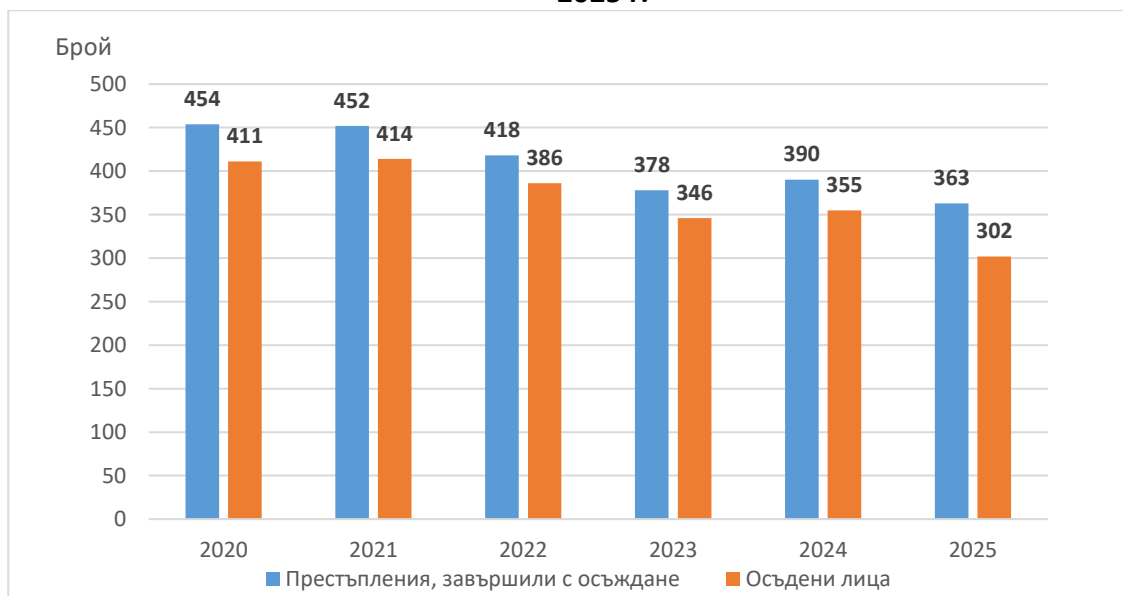
През 2025 г. са приключили делата за 441 извършени **престъпления**. От тях 166 са завършили с ефективно осъждане, 197 - с условно осъждане, 17 - с оправдаване, 1 - с прекратяване и 62 – с освобождаване от наказание.

С ефективни и условни присъди са приключили делата за 363 извършени престъпления. През 2025 г. **обвиняеми** са били 370 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 134 лица, или 36.2% от общия брой
- на обвиняемите;
- условно осъдени са 160 лица (43.2%);
- освободени от наказателна отговорност са 62 лица (16.8%);
- оправдани са 13 обвиняеми лица (3.5%);
- прекратени са делата на 1 лице (0.3%).

Броят на **осъдените** лица с влезли в сила присъди през 2025 г. е 302. Осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 5, или 1.7% от всички осъдени.

Фиг. 1. Престъпления, завършили, и осъдени лица в област Габрово през периода 2020–2025 г.

През отчетната година, осъдените мъже са 283, или 93.7%, а жените - 19 (6.3%). Сред мъжете най-голям е делът на осъдените във възрастовата група от 30 до 39 години - 30.1% (85 лица).

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИИ ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ГАБРОВО ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

Сред престъпленията, завършили с осъждане, най-голям е броят и делът на **общоопасните**¹ - 230, или 63.4%. На второ място в структурата са престъпленията **против собствеността**², като с осъдителна присъда са приключили делата за 44, или 12.1%.

Наказани са и 38 **престъпления против личността**³ (10.5%). С осъждане са завършили 14 престъпления **против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции**⁴, което представлява 3.9% от всички наказани престъпления.

Наказани са и 12 престъпления **против брака, семейството и младежта** (3.3%), 11 престъпления **против стопанството** (3.0%), 9 престъпления **против реда и общественото спокойствие** (2.5%), 4 **документни престъпления** (1.1%) и 1 престъпление **против правата на гражданите** (0.3%).

Осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления през 2025 година

През 2025 г. повече от половината (65.6%) от всички осъдени са наказани за извършването на **общоопасни престъпления** - 198 лица. На второ място в структурата са осъдените за **престъпления против собствеността** - 45 лица (14.9%).

Осъдени лица за **престъпления против личността** са 21 лица (7.0%). За извършването на **престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации и лица, изпълняващи публични функции** са наказани 5 лица, или 1.7%.

Осъдени лица за **престъпления против реда и общественото спокойствие** са 7 лица (2.3%). За **документни престъпления** са осъдени 4 лица, или 1.3%. Осъдени за **престъпления против стопанството** - 10 лица (3.3%), за **престъпления против брака, семейството и младежта** - 11 лица (3.6%), **против правата на гражданите** - 1 лице (0.3%).

Осъдените лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на **лишените от свобода**. През 2025 г. те са 240 или 79.5% от общия брой на осъдените лица. Най-висок е относителният дял на лишените от свобода за срок от 6 месеца до 1 година - 47.9% от всички осъдени на лишаване от свобода. Наказанието **пробация** е наложено на 37 лица (12.3% от всички осъдени), **глоба** - на 24 лица (7.9%).

¹ Включват престъпления, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и против околната среда, при използване на атомна енергия за мирни цели и други.

² Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба с доверие.

³ Включват убийства, телесни повреди, отвлечане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

⁴ Включват престъпления против реда на управлението, престъпления по служба, против правосъдието и подкуп.

**Престъпления, завършили с осъждане по брой извършители, и осъдени лица по брой
извършени престъпления**

Преобладаващата част от наказаните престъпления са извършени от едно лице (без съучастие) - 98.3%. Следват извършените от две лица - 1.4%, а от три и повече са 0.3%⁵.

В зависимост от състава на престъпленията един извършител е най-разпространеният случай при общоопасните престъпления (99.6%) и при престъпленията против личността (100.0%). Две лица извършват в съучастие най-често престъпления против стопанството (9.1%) и престъпления против собствеността (6.8%). В разпределението на осъдените лица по броя на извършените престъпления, най-голям е дялът на осъдените за едно престъпление - 83.4%, извършителите на две престъпления са 13.9%, а на три и повече - 2.6% от всички осъдени лица през годината.

По видове престъпления за извършването на две престъпления преобладават осъдените за престъпления против собствеността (4.4%). Най-голям дял на осъдени лица за извършени три и повече престъпления се наблюдава при престъпленията против личността (19.0%).

⁵ Престъпление, извършено в съучастие – когато няколко лица участват в извършването на едно и също престъпление като извършители или помагачи, и са осъдени по еднакъв престъпен състав от НК.

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. През 2022 г. съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година. В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите. Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание. Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност.

Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица. Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице -

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИИ ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ГАБРОВО ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Коефициентът на криминална активност е изчислен като отношение на броя на осъдените лица към броя на наказателноотговорното (на 14 и повече навършени години) средногодишно население за съответната година на 100 000 души. Оценката за населението към 31.12.2023 г. отразява промените в броя и структурите на населението, регистрирани при Преброяване 2021. В тази връзка е налице прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти от 2022 година.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).